

RPG-2

Granatnik przeciwpancerny RPG-2

Żołnierz tzw. "Ludowego" Wojska Polskiego obsługujący RPG-2

Historia powstania konstrukcji

Inspiracją do zbudowania RPG-2 były niemieckie granatniki Panzerfaust 150. Zasada działania jest bardzo podobna do tej z niemieckiego protoplasty – z cienkościennej lufy wystrzelowany jest pocisk nadkalibrowy stabilizowany za pomocą rozkładających się po strzale brzechw. RPG-2 został wprowadzony na uzbrojenie Armii Radzieckiej w roku 1949. Był używany również w innych państwach Układu Warszawskiego. Przyjęto go na uzbrojenie Ludowego Wojska Polskiego pod nazwą 40 mm granatnik przeciwpancerny RGPpanc-2. Przez Wojsko Polskie używany od 1957 roku (zastępując w znacznej części czechosłowacki granatnik P-27 i polski granatnik PC-100). Granatnik znajdował się w wyposażeniu drużyny piechoty, jako jej podstawowy środek przeciwpancerny. Kopia granatnika RPG-2 produkowano w Chinach pod nazwą Typ-56. Zastąpiony po czasie, przez nowocześniejszy granatnik RPG-7.

Rozpoczęcie studiów nad rozwojem niemieckich i amerykańskich ręcznych raketowych granatników przeciwpancernych, które w 1944 roku rozpoczęły się na terytorium Związku Radzieckiego, Radzieccy Konstruktorzy rozpoczęli opracowywanie pierwszego granatnika przeciwpancernego, który otrzymał oznaczenie RPG-1. Miał on łączyć najlepsze cechy, które oparto na zdobycznych niemieckich Panzerfaustach 150 oraz „zdobytymi” zakulisowymi sposobami oraz dostawami bezpośrednimi ze Stanów Zjednoczonych, amerykańskich wyrzutni rurowych M1, określanymi „Bazooka”. Napędzany paliwem raketowym, wystrzeliwanym z wyrzutni o średnicy 30 mm, głowica zawierająca wkładkę kumulacyjną o średnicy 70 mm, potrafiła przebić ustawioną pionowo płytę pancerną stali jednorodnej, o grubości około 130-150 mm.

Wietnamska Partyzantka lat 60.-tych

Pierwsze przeprowadzone próby wykazały szereg istniejących problemów, ale w tym czasie możliwości penetracyjne dla większości ówczesnie istniejących konstrukcji pancernych w tym okresie, zostało uznane za całkowicie wystarczające. Nawet czołgi, osiadające stosunkowo gruby i pochyły pancierz nie mogły się czuć wystarczająco bezpiecznie, zwłaszcza, że rozwój amunicji przeciwpancernej (kumulacyjnej) bardzo prędko szedł do przodu. Rozpoczęto jednak po roku 1947 przeprowadzać jego pierwsze modyfikacje techniczne, a nowy program, który miał stworzyć w tym czasie, będąc niemal na równi z legendarnym

karabinkiem automatycznym AK, został ostatecznie oznaczony jako RPG-2. Prace projektowe nad nową modyfikacją granatnika miało przeprowadzić radzieckie Biuro Konstrukcyjne GSKB-30, który podczas trwania II Wojny Światowej był częścią radzieckiego Komisarjatu Uzbrojenia, a po zakończeniu działań wojennych, zostało przekazane pod Komisarjat Rolnictwa, aby pomóc w projektowaniu nowoczesnych maszyn rolniczych, prowadząc jednak po części swoją działalność na rzecz Armii Radzieckiej.

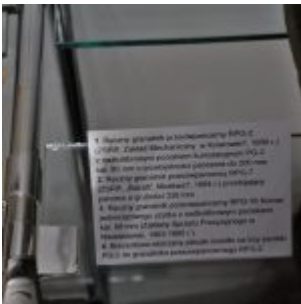
Nowy granatnik jednak dość mocno różnił się od swojego pierwowzoru, na którym został oparty. Nowa wyrzutnia rurowa posiadała średnicę powiększoną do 40 mm, dzięki czemu mógł zostać zastosowany silniejszy ładunek miotający, a głowica posiadała teraz średnicę 80 mm. Zwiększenie średnicy wkładki kumulacyjnej, poprawiło zdolność jej penetracji do 180 mm. Ówczesnie pozwalało to na spenetrowanie każdego pancerza bocznego oraz większość pancerzy przednich (przede wszystkim czołgów średnich lub pierwszych generacyjnie wozów określanych dziś mianem odstawowymi), nie licząc tylko czołgów najcięższych, których bardzo często pancerz przedni kadłuba oraz o części i w wieży osiągał nieraz większą grubość (lub był wystarczająco gruby, dodatkowo położony pod kątem). Podstawowa głowica bojowa, oznaczona jako PG-2 pozwalała na rażenie celów nieruchomych, oddalonych do granatnika do 150 metrów.

Konstrukcja głowicy bojowej PG-2 była innej budowy, niż poprzednio stosowana w granatniku RPG-1 – PG-1. Tylna sekcja głowicy bojowej PG-1 składała się z centralnej rury, gdzie ulokowany był ładunek miotający – pozwalające na wystrzelenie z wyrzutni głowicy bojowej, z której z tyłu znajdowały się unoszone po wystrzeleniu „płetwy” (czytaj stateczniki). Na zewnątrz wyrzutni znajdowała się głowica, której podstawową częścią była wkładka kumulacyjna, materiał wybuchowy oraz rura, gdzie znajdowało się paliwo rakietowe, które spalało się w kilka sekund rozpędzając głowicę w stronę wystrzelonego

celu. Głowica PG-1 była dłuższa, niż późniejsza PG-2, jednakże sama konstrukcja PG-1 była bardziej wrażliwa na powstające podczas wystrzału i lotu przeciążenia, dlatego na głowicy zaczęto stosować żebra, których zadaniem było wzmocnienie konstrukcji głowicy, natomiast PG-2 posiadała większą średnicę i była nieco krótsza, dlatego była bardziej wytrzymała na powstające podczas wystrzału do celu przeciążenia i tym samym bardziej niezawodna.

Ostatecznie rozwój konstrukcji granatnika przeciwpancernego RPG-1 zakończył się w 1948 roku, a granatnik RPG-2 miał się stać podstawową bronią przeciwpancerną drużyny piechoty Armii Radzieckiej. Zaczęła ona trafiać do jednostek w 1954 roku, po przeprowadzeniu wszystkich prac konstruktorskich i testów poligonowych. Sama broń była obsługiwana przez jednego żołnierza, ale ustalono regulaminem, broń została bronią zespołową, gdzie znajdowało się dwóch żołnierzy radzieckich: grenadier, który oprócz standardowego karabinku AK i amunicji do niego, nosił jeszcze na pasie nie załadowaną wyrzutnię, specjalny plecak z trzema, ułożonymi przeciwstawnie głowicami bojowymi. Drugi członek zespołu, prócz swojej broni osobistej i amunicji, nosił jeszcze specjalny plecak, gdzie znajdowały się trzy, ułożone przeciwstawnie głowice bojowe do granatnika przeciwpancernego.

1. Пулемётный станковый автоматический винтовочный (ПСА) 1917 года разработки, разработанный в Германии, 1916 г.
 2. Пулемётный станковый автоматический винтовочный (ПСА) 1917 года разработки, разработанный в Германии, 1916 г.
 3. Пулемётный станковый автоматический винтовочный (ПСА) 1917 года разработки, разработанный в Германии, 1916 г.
 4. Пулемётный станковый автоматический винтовочный (ПСА) 1917 года разработки, разработанный в Германии, 1916 г.
 5. Пулемётный станковый автоматический винтовочный (ПСА) 1917 года разработки, разработанный в Германии, 1916 г.
 6. Пулемётный станковый автоматический винтовочный (ПСА) 1917 года разработки, разработанный в Германии, 1916 г.

Drzonów – Lubuskie Muzeum Wojskowe

W 1957 roku do granatnika RPG-2 został skonstruowany nowy celownik noktowizyjny, działające na fali podczerwonej, który teraz pozwalał na prowadzenie ognia w nocy do celu oddalonego do użytecznych 150 metrów (noc księżycowa) lub do 50-80 metrów (noc pochmurna). Samo urządzenie zawierające niewielki reflektor podczerwieni, detektor i dwie baterie posiadał wagę 6 kg. Granatniki przeciwpancerne RPG-2, które opuszczały hale produkcyjne po 1957 roku, posiadały już standardowo możliwość zainstalowania tego typu urządzenia noktowizyjnego, nosiły oznaczenie RPG-2N.

Sama broń bardzo szybko została rozpowszechniona wśród „sojuszników” Związku Radzieckiego w Bloku Militarnym – „ Układzie Warszawskim”. Jego licencyjna produkcja została rozpoczęta także w Chinach, gdzie nosił oznaczenie Typ-56, gdzie w tej wersji po części znalazł się na wyposażeniu armii Wietnamu Północnemu, gdzie w latach 60.-tych oraz 70.-tych XX wieku był szeroko wykorzystywany przeciwko Armii Amerykańskiej. Jego lokalny wariant produkcyjny nosił oznaczenie BA Do Ka 40 (z wolnego tłumaczenia Bazooka 40 mm). Później powstała także inna wersja, jednak już nie tak mocno rozpowszechniona – Ba Do Ka 50, której średnica rury posiadała 50 mm.

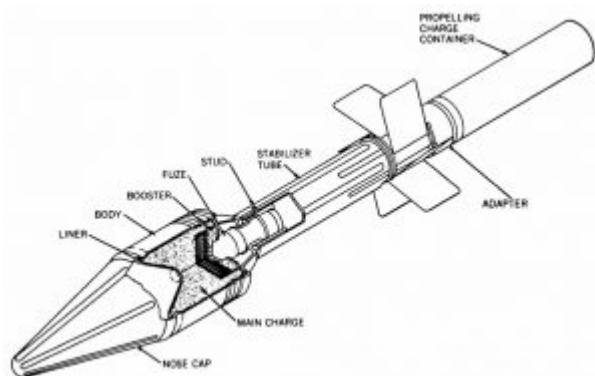
Opis konstrukcji granatnika

Wrocław – Arsenał, Muzeum Militariów

Budowa ręcznego granatnika przeciwpancernego RPG-2 jest bardzo prosta. Wyrzutnia składa się z metalowej rury o średnicy 40 mm. W miejscu styku z ubiorem i ciałem strzelca jest pokryta dodatkowo cienką okładziną drewnianą, która ma chronić strzelca przez powstającym ciepłem podczas wystrzału głowicy

bojowej PG-2. Poprawia także jej obsługę w okresie zimowym, gdzie okładzina drewniana chroni przez „sklejeniem” się ciała strzelca przy styku z metalowymi częściami granatnika w niskich temperaturach panujących w tym okresie w Związku Radzieckim. Głowica PG-2 posiada średnicę 80 mm.

Całkowita długość uzbrojonego granatnika przeciwpancernego wynosi 120 cm i waży 4,48 kg. Celownik prostego typu – optyczny z siatką celowniczą.

Go granatnika przeciwpancernego RPG-2 został zastosowany tylko jeden tym głowicy bojowej – HEAT (kumulacyjna) PG-2. Obudowa głowicy składała się z Cieńskiego korpusu, na przodzie którego ulokowany był inicjator, który powodował detonację ładunku wybuchowego, znajdującego się za wklęsłą wkładką metalową. Granat przeciwpancerny był nakładany na rurę od jej przodu. Sama rura była od wewnątrz gładkościenna

Zakładka z tyłu rury głowicy bojowej była zbudowana tak, aby odpowiednio weszła do wyrzutni granatnika, gdzie niewielkie wycięcia odpowiadały schowanym statecznikom. Granat przeciwpancerny był odpalany elektrycznie, za pomocą spustu, ulokowanego przy chwycie. Po załadowaniu granatu i jego uprzednim odbezpieczeniu, po naciśnięciu spustu, ładunek miotający wyrzucał granat przeciwpancerny, a następnie odpalał się pracujący bardzo krótko silnik raketowy, rozpędzający głowicę. Po wystrzale wysuwało się sześć małych płetw stabilizujących lot głowicy do wyznaczonego celu.

Żołnierz Wojska Polskiego

W zależności od doświadczenia żołnierza w jej obsłudze, potrafił on prowadzić w miarę skuteczny ogień do: celu nieruchomego na odległość do 150 metrów, a do celów ruchomych na odległość nieprzekraczającą 100 metrów. Prędkość wylotowa głowicy bojowej wynosiła około 84 metrów na sekundę.

Dane taktyczno-techniczne

- Kaliber: lufy 40 mm, głowicy pocisku kumulacyjnego 80 mm
- Masa bez naboju: 2,75 kg
- Masa naboju: 1,84 kg
- Długość: lufy/naboju: 950/670 mm
- Zastosowana amunicja: nadkalibrowy nabój przeciwpancerny PG-2 z głowicą kumulacyjną, o przebijałości pancerza stalowego: 160-180 mm
- Donośność skuteczna: 150 m
- Strzał bezwzględny: 100 m
- Prędkość początkowa: 84 m/s
- Szybkostrzelność praktyczna: 4-6 strz./min.
- Obsługa: dwóch żołnierzy